

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal:
KASSA
Kossuth Lajos-utca 16.

Szerkesztőségi
telefon: 150. sz

NAPLÓ

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉS

Helyben:
Egy évre . . . 14.— kossna
Fél évre . . . 7.—
Negyedévre . . . 3:50

Vidéken:
Egy évre . . . . . 20 kossna
Fél évre 10
Negyedévre 5
Egyes szám ára 4 fill.

MIRDETESEK FELVETETNEK: A kiadóhivatalban, Kossuth Lajos-utca 16. szám alatt. (Beküldés a Fazekas-utcaról.) Telefon 150. szám

FELELŐS SZERKESZTŐ:
MURÁNYI JÓZSEF.

Kapható minden dohánytőzsdében.
Megjelenik délután 5 órakor.

Iparfejlesztés Kassán.

Cikksorozat.

II.

Kassa, márc. 28.

Kassa történeti multját és jelenét véve tekintetbe az ipari viszonyok elajulásának egy megdöbbentő jelenésével találkozunk, mely azonban korántsem egyedüli vagy elszigetelt jelenség, hanem sajnos, — rendszerre vált anomália.

Kassát tudvalevőleg kereskedő és iparos népek alapították meg s ehhez képest évszázadokon keresztül par excellence kereskedő és iparos város volt. Lakosságának eme produktív foglalkozása s az ebben rejlő gazdasági erő s hatalom tették várossá és szerezték meg neki mindazt a kiváltságot, mely idők folyamán a felvidék emporiumává növelte e kezdetben szerény és jelentéktelen, idegenek alapította városkát.

Az államhatalom mindenkor kezeli is jól látták, hogy mennyire hasznos dolog a kereskedők és iparosok támogatása és védelmezése és ez az elv épített bástyákat Kassa körül, ez ruházta fel a lakosságot megannyi szabadalommal és joggal. Az imigyen meggyarapodott lakosság persze gondoskodott arról, hogy jogainak érvényt szerezhessen és vagyonát megvédhesse. Ezt a célt szolgálta fegyveres ereje, melyet a polgárok szerveztek és tartottak fenn. De sőt annyira megbízható volt a város emez őrsége, hogy az átutazó kereskedőknek is védelmet szolgáltatott utjukon a rablótámadások ellen, amiért a városnak árumegállítási joga is volt, vagyis kényszeríthette a kereskedőket, hogy áruikat itt eladás céljából kirakják. Kassa tehát helyőrségének mindenképen, még közvetve is hasznát látta.

Ma? Odajutottunk a sors iróniája folytán (no meg egyéb okok következtében), hogy ipari- és kereskedői jelentőségünknek végkép befellegzett és már rég csak egy jelentéktelen városka lennénk, ha polgáraink áldozatkészsége, mely főleg kaszányák építésében nyilatkozott meg, nem tette volna elsőfoku helyőrségi állomássá — garnizon várossá. Pedig hová fejlődhetett volna Kassa, ha e kiadásoknak csak a tizedrészét juttatta volna az iparnak.

Ez hát a szerencsétlen gazdálkodás eredménye. A helyőrség, mely azelőtt mi belőlünk élt és nekünk

szolgált, ma szerepet cserélt, mi élünk belőle és szolgálunk is neki.

Miután pedig ezidőszerint elegendő kaszányáink vannak és nincs is jelenleg szaporulatra kilátásunk, miután a város szépítése érdekében is elég történt, miután egy modern, bár drága vízvezetékünk is van, miután továbbá a lakbérviszonyok az elgondolható legtarthatatlanabb fokot is elérték, s az élet drágább, mint a fővárosban, úgy hisszük ideje arról gondolkodni, hogy miképpen kell a lakosság kereseti viszonyait megjavítani, hogy ezt a sok kellemetességet mind elviselhessék.

Az egyedüli mód erre nézve egy egészséges ipari élet megteremtése, de nem akképen, hogy állami vagy városi szubvenciókkal egy új, nagy gyárat alapítsanak, mert habár egy ilyen gyáralapításnak az értékét a maga becsé szerint tudjuk méltányolni, mégis megtanított arra a tapasztalat, hogy a legnagyobb gyár sem emeli valami különösképen az általános jólétet.

Kis vállalatokra van szükségünk, melyek idővel megizmosodva jelentékeny ipartelepékké nőnek ki magukat. Minden nagy iparos államban számtalan olyan iparos van, aki a kis vállalkozással kezdte és napról-napra gyarapodott jelentőségében.

Erre kell nekünk törekednünk, mert Kassa elsősorban a kassaiaké s ezért a kassaiaknak kell lehetővé tenni, hogy szert tehessenek valamire, ami megjavítja helyzetüket, hogy ne kelljen vándorbothoz fogniok, vagy ami még rosszabb koldusbotra jutniok.

Ennek pedig azonnal meg kell történnie, mert nemsokára minden késő lesz. Azonnal meg kell történnie, mert épen most kínálkozik arra fényes alkalom, hogy ezt a célt el lehessen érni.

A katonatisztek árváiért. A katonai árvák és özvegyek ellátásáról szóló törvény életbeléptetésének intézkedéseit a katonai rendeleti közlönynek e hónap 28-án megjelenő száma fogja közölni. Az új törvény április 1-én lép életbe, de azok a nyugdíjasok, a kik az 5. fizetési osztálytól a 12. osztályig eső rangosztályba tartoznak, illetményeiket már 1907. január 1-ére visszamenőleg kapják meg. Hogy a magasabb nyugdíjakat minél gyorsabban megkaphassák, a hadügyminiszter elrendelte, hogy ezeket az illetményeket a hadbiztoságok fizessék ki.

Ferencz Ferdinánd és a kiegyezés.

Egy budapesti napilap megírta, hogy Ferencz Ferdinánd trónörökös a kiegyezés ügyében utazott a német császárvárosba, ráveendő a német uralkodót arra, hogy fenyegetse meg Magyarországot az állategészségügyi egyezmény telmondásával arra az esetre, ha a magyar kormány a kiegyezés meghiusulása miatt közbeeső vámvonallal felállítását követelné.

Most egy másik fővárosi napilap egy előkelő magyar urral, akinek a trónörökösrel az agyonkombinált berlini látogatás közben alkalmá volt érintkezni és a ki az udvari élet beavatottabb ismerősei közé tartozik, beszélgetést folytatott. Ezt az előkelő urat csodálkozó mosolyra készítette a magyar hírköltészet legújabb remeke, s ezeket mondotta:

„A trónörökös látogatásának oka fülbaja volt. Három tanárnál vizsgáltatta magát s néhány udvariassági érintkezéstől eltekintve, ezzel „politikai missziója” véget is ért.

Különben aki a királyt ismeri, az jól tudja, hogy a felség az uralkodás gondját nem osztja meg senkivel, az elhatározást a legkisebb részletekre nézve is saját belátásának tartja fenn és a kormányon kívül álló tényezőknél soha befolyást nem enged.

Az az imputáció pedig, hogy a trónörökös gazdaságpolitikai intrikákban utazik, csak úgy-sejtelme kimondva és a nyilvánosságba dobva: sehogyan se illik a gavaléros magyar fölfogáshoz.”

Kedvezmény a vasutasoknak.

Kezdenek rájuk is gondolni!

Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter június havára helyezte kilátásba a vasutasok fizetésrendezési ügyének végleges megoldását, de a kereskedelmi kormány minden intézkedéséből kitűnik, hogy a vasutasok helyzetén még a kitűzött időpont előtt is enyhíteni akar minden rendelkezésre álló eszközzel.

Az alkalmazottaknak juttatott különféle kedvezmények igen gyakoriak újabban az államvasutnál. A nélkül, hogy a nagy nyilvánosság elé került volna, bizalmas uton, egyszerű jelentésváltásokkal intéződött el a váltóőrök ügye. A váltóőrök ugyanis, mint azt igen kevesen tudják, nem régiben sztrájkra készültek. A dolog már annyira érett volt, hogy Magyarország összes vonalain megállottak volna a vonatok, a már megállapított időpontban. Ekkor történt, hogy a kolozsvári üzletvezetés tudomást szerzett a készülő veszedelemről s értesítette róla a kereskedelemügyi minisztert. Az ügy nagyon komoly volt, különösen akkor, mikor még a Vasutas Szövetség lapja is a harci kürtöt harsogtatta. Kossuth Ferenc átvizsgálta a váltóőrök követeléseit s azt minden pontjában jogosnak, elfogadhatónak ta-

lálta s kijelentette, hogy a fizetésrendezésel együtt kérésüket teljesíti.

Humánus rendelet kiadására készítette Kossuthot a legutóbb Réven történt nagy vasúti katasztrófa is. Emlékezetes még, hogy a szerencsétlenség áldozatainak hátramardottjai mily nehezen tudtak kárpótláshoz jutni. Számos formáságon, iktatásokon s egyebeken mentek keresztül kérvényeik s ők az alatt fillér nélkül maradtak hetekig, hónapokig. Most ezen is segített a miniszter az említett rendelettel, amely *feljogosítja a főnökségeket, hogy nyomban a halál után az özvegyeknek a következő segélyeket folyósíthassák ezentúl:*

1. Evi fizetéssel alkalmazott után 3 havi fizetést;
  2. havi díjjal alkalmazott után 1 havi fizetést;
  3. napidíjasok, napszamosok és munkások után 14 napra eső napidíjat;
  4. lakáspénzre jogosult alkalmazottak után ezenkívül az elhaltat megillető lakáspénzilletmények egy negyedévi részletét.
- Elrendelte továbbá, hogy ha a hátramardottak ezek dacára is komoly nélkülözéseknek volnának kitéve, tegyenek erről az illetékes üzletvezetőséghez megfelelő javaslatot.

Ugyancsak most érkezett egy kedvezmény a vasúti napszamosok, illetve munkások részére, akik rendszeresítve eddig nem voltak s haladásukról szó sem lehet. Ezentúl minden munkásnak napidíja három évenként 40 fillérrel emelkedik. És három évi szolgálat után ugyanabban az elbánásban részesülnek, mint más vasúti alkalmazottak. Három évi szolgálat után teljes szabadjegy jár nekik és feleségeiknek, féljegy a Máv. összes vonalaira.

Küzdelem a zsebtolvajjal.

Botrány a pályaudvaron.

Megtámadott rendőrök.

Tegnap délután a kassai pályaudvar III. osztályu várótermében epületes jelenet játszódott le. Egy többszörösen büntetett zsebtolvajt figyelt a rendőrség s ez észrevette a megfigyelést, a miért azután megtámadta a rendőröket és a detektíveket.

Schranecz Brunó notarius zsebmetsző már több ízben került összetűzésbe a rendőrséggel. A raffinált gonosztevő azonban oly ügyesen hajította végre minden egyes esetben a fosztogatást, hogy igen bajos volt őt elcsipni.

Tegnap délután a kassai pályaudvar III. osztályu várótermében idogált. A rendőrség már jól ismeri s ezért azonnali megfigyelés alá vették. Egy rendőr és egy detektív állandóan a váróteremben tartózkodott és szemmel kísérte a zsebmetszőt. Schranecz Brunó is észrevette, hogy figyelik s nagy dühbe gurult. Az elfogyasztott sok ital különben is fejébe szállott s ez még csak fokozta vakmerőségét.

Mikor az egyik rendőr a zsebmetsző mellett elhaladt, Schranecz Brunó felragadta a boros flaskát s teljes erejével a rendőr hátába vágta. Ez még nem volt elég. A detektív is közbelépett, mire Schranecz őt is megtámadta. A rendőrök erre le akarták fogni, a zsebmetsző azonban teljes erejével ellentállt. Megtámadta a rendőröket, rugott, harapott, dulakodott velük, hárman sem bírtak a felingerült férfival. Nagynehezen bevonszolták a váróteremből a rendőri őrszobába, de még ott is folytatta a dulakodást. A rendőrök hosszas küzdelem árán kezét megbilincseltek s beakarták szállítani a rendőrségi fogházba. Schranecz Brunó azonban a földre vetette magát s nem mozdult. A rendőrök kénytelenek voltak segítséget kérni, mire előállították a részegszállító kocsit. Nagynehezen ebbe begyömészolték s ugy szállították a rendőrségre.

Schranecz Brunó zsebmetsző, mivel régebbi fosztogatásai miatt a rendőrség előtt elintézetlen ügyei vannak s miután sem állandó foglalkozása, sem állandó lakása nincs, letartóztatták.

Színházi indiscreciók.

Apróságok Szénássy könyvéből.

A kuliszák világából.

Most készül Szénássy György, a társulat vidám kedélyű, kedvelt színészenek első könyve, a színházi képes és képtelen indiscreciók cím alatt. A könyv a kuliszák mögötti élet keresetlen humorával és mulatságos szókimondásával énekli meg a társulat tagjait.

Kezdődik meg a sok jókedvű tréfa az egyes tagok bemutatásával.

Persze miként az egyes színészek arcképe — torzrajz, — ugy olyan a szöveg is. Az illető alapos kifigurázása — bátor szóval, a szatíra, csipkedő humor stílusában.

Mutatványul, az egyes alakok jellemzéséből ide iktatjuk, azt a néhány sort, melyet a szerző önmagáról írt:

Szénássy Györggyel oly közeli rokonságban vagyok, hogy nehezemre esik róla rosszat mondani, bár, mert hazudni nem akarok, jót ugy sem tudnék róla. — Ez az ur, — felfüggesztem kissé a bizalmas viszonyt, — azt hiszi, hogy neki minden jól áll — hogy neki szabad büntetlenül mást kritizálni, — Ő maga mentve van ettől. Nagyon csalódik. Elárulom Önök előtt, hogy neki is vannak érzékeny oldalai, több mint másnak; — hogy adandó alkalommal visszaadassák a kölcsönt. Már kis korában nagy ganim volt, később is az maradt. Bár gimnáziumi tanulmányait kitűnő sikerrel végezte (Lásd: Ertesítő, Kassa, Szeged), később mégis ott hagyta a tudományos pályát és a színészi pályára lépett. Nagyon szerette a színészetet, még jobban a színészeket, de legjobban a színésznőket. Ebben az apai ágra ütött. Bár az apai ág több ízben ütött ő reá, a minék sokszor a nyomait is viselte. Bonvivant lett! Olyan lábakkal! Ha jární látjuk a színpadon, mindég az aratás jut az eszünkbe. A kaszákat a lábai helyettesítik. Hát még az a száj! Ha beszél a nézők megfogódnak székeik támlájában, nehogy az amugy is nagy légvonal kivigye őket. — A nézőteret mindég érdekesebbnek tartja a színpadnál, és sans géne beszélget le az ismerőseihez. A szerepét három esztendő alatt egyszer tanulta meg, lefözve ezzel Nagy Gyulát, — és oh végzet, — egy szereplő betegsége miatt elmaradt az előadás.

Majd apróságokra kerül sor, ezek közül kiszakítottuk a következőket:

Jean, a főpincérek gyöngye kibicelt egy kaláberező színészkompániának, — nézi egy darabig a játékot, — azután ugy morfondírozik magában. — Különös. — Czobor ur, ha alsózik, — terc helyett mindég quartot mond be, — az uzsonnánál pedig ha quint kiflit fogyaszt el, csak tercet mond be.

Komjáthy szerint egy színigazgatónak két örömnappja van, az egyik, mikor megkap egy várost, — a másik: mikor megszabadul tőle.

Szintársulatunknál csak egy ember van, aki soha sem örül a saját sikerének. Doktor János. — Mert nincs neki.

Pápai megkérte a direktort, hogy Vig özvegy-et vegye le már a müsserről. Nem győzi sóspereccel a tapsoncokat.

A nagy fejedelem premierjét követő vacsorán Székely D. Géza odafordul Komjáthyhoz: Jánoskám, mégis csak ravasz ember ez a Lengyel.

Hát lehozta magával Garast, hogy játszó a darabjában, a melyre így nem foghatják rá, hogy egy „garast“ sem ér.

A könyv e hét végén megjelenik s kapható lesz ugy a dohánytőzsdékben, mint a színházi pénztárnál — 50 fillérért. Akik kedvelik a mókát, pajkos humort, szívesen fognak lapozni a könyvben.

UJDONSAGOK.

— A kassai hadtestparancsnok és a honvédhuszárok. A Neue Freie Presse értesülése szerint Mörk altábornagy a felsőbb katonai helyről hozzá intézett kérdésre táviratban azt felelte, hogy a nyíregyházi honvédtisztek üdvözlésére kijelentette, hogy sajnálatára nem tud oly jól magyarul, hogy hosszabb beszédet figyelemmel kísérhetne s hogy ezen a nyelven beszélgetést folytatna, de reméli, hogy még fog kínálkozni alkalom, hogy ő és az urak egymást közelebbről megismerhessék. Az altábornagy valótlannak mondja, hogy ez a nyilatkozata bárkit is megsértett vagy elkedvetlenített volna.

— A harmadik egyetem ügye. A debreceni ügyvédi kamara — mint egy ottani ujság írja — foglalkozott a harmadik egyetem kérdésével, még pedig indítvány alakjában. Az indítvány kimondja, hogy ha a harmadik egyetem Pozsonynak vagy Kassának jut is, a kormány még mindig nem teljesítette kötelességét. Mert a mai viszonyok azt bizonyítják, hogy a joghallgatók tudományos nevelését, nem három, de négy egyetem sem képes kielégíteni. Felemlítjük, hogy a debreceni egyetemi bizottság április felében értekezletre jön össze, melyen az egyetemi akció tárgyában pozitív megállapodásra fognak jutni. Debrecen a mai körülmények között nem igen számít a harmadik egyetemre. Az igaz, hogy Kassa reménysége is alaposan megcsappant, amióta a küldöttség a kormány részéről kertegető nyilatkozatokat kapott. Pedig, ha valahol, Rákóczi városában mielőbb létesülnie kell, a tudományok egyetemes hajlékainak.

— A vasutasok ügye. A vasúti alkalmazottak szolgálati szabályzatának és fizetésrendezése megállapítására összehívott ankét tegnap délután folytatta tanácskozásait a kereskedelemügyi minisztériumban. Az értekezlet napirendjére a vasutasok különböző kérelmei voltak kitűzve. A pontokba foglalt kérelmekre, amelyek a munkásoknál a tüzelő és világító anyag beszerzésére, valamint az utazási kedvezményekre, a katonai szolgálat után való visszavételre, tüdőházak létesítésére, kaszárnyák építésére vonatkoznak, a minisztérium csaknem kivétel nélkül kedvező választ adott. Megigérték, hogy a nyugbértszabályzat revíziójakor lehetőleg ki fogják terjeszteni ama szolgálati nemek sorozatát, amelyek harminc éves szolgálat után teljes nyugdíjjogosultságot adnak. A személyzet különböző kívánságainak megvitatása után Stetina József elnök berekesztette a szolgálati pragmatikára vonatkozó rész tárgyalását. Jelentette, hogy a szabályzat tervezete készen van és a legközelebbi ülésen

már tárgyalás alá kerül. Ezzel az értekezlet véget ért.

— **Kifosztott szerszámműhely.** Sirotnyak Gyula kőműves-mester Géza-utcán levő szerszám-bódéját ma éjjel ismeretlen tettesek kifosztották. A raktárból oltatlan meszet és különböző szerszámokat loptak el. A rendőrség a lopás ügyében elrendelte a nyomozást.

— **A kaszárnyák magyar felirata.** A honvédelmi miniszter rendelete alapján a tanács még a múlt esztendőben foglalkozott a kaszárnyáknak magyar felirattal való ellátásával. El is határozta a tanács, hogy a feliratokat megrendeli, — de mind mai napig a kaszárnyákról hiányzik a kaszárnyák magyar felirata. Jó volna, ha a polgármester sürgősen intézkedne a magyar feliratok elhelyezéséről.

— **Szabályrendelet a távirtda felszerelésekről.** Kriebel Edgár dr. városi főjegyző most készítette el, a távirtda felszerelések megalkalmazására vonatkozó városi szabályrendeletét, melyet a legközelebbi alkalommal tárgyal a közgyűlés.

— **Kitiltott pincéernő.** Medveczky Gizella pincéernőt, akit tegnap botrányosan részeg állapotban talált a rendőrség, a kihágási törvénybe ütköző vétség miatt Kassáról kitiltatott s a mai napon a rendőrség el is toloncolta Kassáról.

— **A vizáradás.** Sátoraljaujhelyről jelentik nekünk, hogy a *Bodrog rohamosan árad.* Helyenként már ki is csapott a medréből. A nép kezd biztosabb helyre hurcolkodni. Szőlőskén, Sárospatakon és Tokajon a hidakat tüzeket őrzik, akik veszedelem esetén ágyuval, dinamittal szétrobbantják az összetorlódot jégfalmazt.

— **Lesz-e husvétii kalács?** Ezt kérdezik a városon mindenféle egymástól a szegények, a nyomorban sanyilódók. Vajjon lesz-e husvétii kalács?! Vidéki lapokban olvassuk, hogy a marosvásárhelyi és nagyváradi sőtömesterek egylete a husvétii ünnepek alkalmával nagy ceremónia közepette ingyen kalácsot fog kiosztani a város szegényei között. — Ezen hír olvasása közben eszünkbe jut a szegényeknek egymáshoz intézett kérdése: Vajjon kapnak-e husvétii kalácsot a kassai szegények is?...

— **Az erdei utak.** Régi panasz tárgya, hogy a kassai erdők desperátus állapotban leledzenek. Az idei makacs, hosszú tél következtében még rosszabbra fordult az utak állapota. A nagy hó esést követő olvadás a legtöbb helyütt kifogja mosni a rendezetlen uttesteket s ez a körülmény a fuvarozást még jobban meg fogja drágítani. Véleményünk szerint elérkezett az ideje annak, hogy a város az erdei utak jókarban tartásáról áldozatkészséggel gondoskodjék.

— **János vitéz a temetőben.** Temesvárról írják az alábbi megható dolgot. Néhány nap előtt Szánthó Gáspárt, a temesvári színtársulat kiváló baritonistáját, felkereste egy gyászba öltözött temesvári urihölgy, dr. L. Istvánné. Elmondta, hogy egy halott megbizásából jött, a halott az ő fia, L. Elemér, akit egy év előtt élete rügyező tavaszán, husz éves korában, elrabolt tőle a kegyetlen halál. A szegény ifju halálos ágyán azt az utolsó kívánságát rebegte anyjához, hogy sirjánál énekelje el Bagó a „rózsaszál“-at, de úgy, hogy János vitéz is ott legyen mellette, mert ő életében legnagyobb gyönyörűségét abban találta, ha látta Haller Irma János vitézt, a mint Szánthó Gáspár-Bagó énekelte neki a „rózsaszál“-at. A jó bohémsziv megszólalt rögtön Szánthó-

ban. Biztosította a boldogtalan anyát, hogy fia meg fogja találni nyugalma örök álmában, ha csak ezen mulik. Bagó el fogja énekelni ott a „rózsaszál“-at. A bájos és nemeslelkű Haller Irma, a temesvári János vitéz, természetesen éppoly jó szívvvel egyezett bele a halott ifju utolsó kívánságának teljesítésébe. Így történt aztán, hogy tegnap délután a temető egyik sirja előtt felhangzott a szívreható „rózsaszál“-melódia. Ott énekelte el Szánthó Gáspár. De ezuttal nem egyedül. Vele énekelte Haller Irma. És a két szép lélek jelenléte bizonyára behatolt a rideg hantok között a koporsó mélyébe.

— **Tolvaj parasztagazda.** Lesó András regeteruszkai parasztagazda tegnap délbén Klamár Albert kovácsmester pesti uti műhelyéből 2 kerékvaspántot és egy lakattal ellátott láncot ellopott. A tolvajt tetten érték, midőn a lopott holmit közelben levő szekerére vitte. A tolvaj-gazdát bekísérték a rendőrségre. Miután igazolta magát, szabadonbocsátották. A lopás miatt azonban a rendőrség ellene a bűnvádi eljárást megindítja.

— **A Nilus.** Egy kedvelt cigarettafaj a Nilus, jövő hó elsejétől fogva új alakban kerül a füstölő publikum közé. A hivatalos lap mai száma a pénzügyminiszterium következő rendelkezését közli erről: A m. kir. dohányjövődéki gyártmányok általános forgalmában eddig szopókanélküli formában s papiros tartályokban árusított „Nilus“-szivarkák f. évi aprjii hó 1-től kezdve szopókanélküli ellátva s bádagszelencékben csomagolva is árusítatnak. A szopókás „Nilus“-szivarkák eladási árával ugyanazonos és a szopókanélküli szivarkák ugyancsak százas és huszas csomagolásban hozatnak forgalomba. A százas csomagolású Nilus-szivarkák az egyenkinti eladás is megengedett. A szivarkák ára fogyasztók részére, vagy huszas csomagolásban ötszázával 30 korona, százával 6 korona, huszával 1 korona 0 fillér, egyenkinti eladásnál darabonként 6 fillér.

— **A grófné barátja.** Egy osztrák grófnő érdekes kalandját leplezte le egy a drezdai törvényszék előtt lejoflyt tárgyalás. A grófnő mult nyáron a bécsi Burgszínházban megismerkedett egy elegáns fiatalemberrel, aki megtetszett neki. A grófnő új barátjával nagyobb németországi utra indult, Drezdában azonban megunta utitársát és egy csomó pénz árán megszabadult tőle. Ebben az időben Drezda környékén több nagy betörést követtek el, amelyeknek tettesét csakhamar letartóztatták és a grófnő barátját ismerték fel benne. A viharos multu betörőt a törvényszék három hónapi fogházra ítélte.

— **New York szenzációja.** Minden eddiginél nagyobb botránya van New-York városának. Egy kábeltávírat hírül hozza, hogy az államügyész elkobozott 82.000 dollárt, amelyet arra a célra tartogattak, hogy New-York állam szenatorait fejenként 6000 dollárral megvesztegessék. A szenátus ugyanis legközelebb tárgyalni fog egy törvényjavaslatot, amely a newyorki rendőrség korrupciónak akar véget vetni. Köztudomású ugyanis, hogy a newyorki poicia sikkasztókkal, csalószövetkezetekkel, kalandorokkal és játékbárlangok tulajdonosaival egy gyékényen árul és osztozkodik a harácsolts rengeteg pénzen. Már most mindezek szövetkeztek és nagy alapot gyűjtöttek, amelylyel meg akarták vesztegetni a szenátorokat. Érdekes, hogy ehhez az alaphoz minden egyes rendőrnök 20 dollárt kellett adnia.

Színház, művészet.

Heti műsor.

Csütörtökön, március 28-án, A nagy fejedelem.
Pénteken, március 29-én, nincs előadás.
Szombaton, március 30-án, nincs előadás.

A nagy fejedelem.

Lengyel Menyhért tegnap bemutott darabja.

A szerző drámának nevezi, pedig határozottan nem az. A drámai műfajhoz tartozik ugyan, de nincsen benne drámai pontossággal és erővel kidolgozva és nekilendítve a cselekmény, főleg és kiváltképpen pedig nem drámai alak a darab főhőse, a tudós. Egy ember, aki egy élet rajongó munkásságának minden illuziójától megfosztatja magát, sőtmitöbb tudományos kutatásain épült meggyőződésétől tántorodik el, pusztán egy aproposra a kezébe került régi írás alapján, melyet a kellő bírálat tárgyává tenni és hitelesnek megállapítani sem ideje, sem módja nem volt, — nem lehet komoly összetűközések alanya és nem tartalmas, logikusan felépült gondolatoknak hirdetője. Az az ötlete pedig, hogy megsemmisítí a fejedelem szobrát, olyan szerencsétlen, hogy végkép diszkreditálja a megcsalatközött öreg urat. A tudomány bajnokai, az igazság hirdetői nem zuznak-rombolnak dinamittal, hanem csakis felfedezéseik erejével, az igazsággal. Tehát ez a megoldás még szimbolunak sem járja.

Ezek dacára azonban a darab mégis tetszetős és hatásos is. Igen, mert meglepi az embert a szerző bátor hangja és mert kellemesen érik fülét a gördülő párbeszéddek, a simán folyó diskurzusok. Egészében véve olyan benyomást tesz e darab, mint egy, színtelőkkel megfestett kép, mely a távolból nézve harmonikus szépet mutat, élénk kontrasztjaival és merész összetételeivel jól esik a szemnek, de a közlő vizsgálya annál jobban szembeötlők kidolgozatlansága. Igen sikerült és találó a polgármester alakja, mely a legnagyobb részletességgel van megrajzolva. A többi alak egy pár odavetett, de találó vonással van jellemezve.

Lengyel Menyhért ez első darabjából még nem lehet jósolni, következtetni plane nem. Mindenesetre és méltán a szerzőre tereli érdeklődésünket és kíváncsivá tesz jövő munkásságára. Vederemo!

Garas Márton, a Thália-társaság tagja igen szépen alakította a polgármester jól sikerült szerepét. Faragó a természetes hangot sokszor elhibázta, a tudóst néhol egészen bárgyúnak játszotta, amit szerep-nemtudása okozott. Voltak azonban sikerült részletei is alakításának. Szénássy nemkülönben erősen a sugónőre támaszkodott. Rácz dr., Doktor János és Bartha István jók voltak, Etsy Emilia természetes, kedves.

A bemutatót félig telt nézőtér nézte végig és a szerzőt s szereplőket minden felvonás után többször szőlította tapsaival a lámpák elé. (—r.)

THE BERLITZ SCHOOL OF LANGUAGES.

Legnagyobb nyelvtanítási intézet

hölgyek és urak részére (Berlitz M. Dé tanár fővezetése alatt).

Tanítás francia, angol, olasz, spanyol, magyar, cseh és lengyel nyelvből az illető nemzetek tanítói által a világhírű „Berlitz“-féle módszer seint.

Eredmény biztosítva. Próbáorák ingyen
Jelentkezések naponta délelőt 8—10 óráig s délután 1—4-ig.

Jelentkezni lehet Vitéz A. könyvkereskedésében.

Világkiállítás St.-Louis 1904. „Grand Prix“.
Világkiállítás Páris 1900, 2 arany érem.

Ház eladó

József-utca 22. sz. ujonnan épült ház, nagy kerttel, nyárilak kuglizóval eladó. Bővebbet Sas-utca 4. szám alatt.

949. sz. 1907.

Versenytárgyalási hirdetmény.

Az alólírt m. kir. dohánygyárnál foganatosítandó új munkásárnyékszék építésének valamint a csatornázási és vízvezetési berendezés átalakításának biztosítására.

A munkásárnyékszék összköltsége 5763 korona 89 fillér, a csatornázás és vízvezeték átalakításának összköltsége 7543 korona 32 fillérben állapított meg.

A munkálatok befejezésének határideje 1907. évi szeptember hó 30-ika.

Ajánlat a két munka bármelyikére külön is tehető, de abban kijelentendő, hogy ajánlattevő a munkálatokhoz kizárólag csak belföldön termelt anyagokat fog felhasználni és hogy az általános és részletes feltételeket ismeri és azokat elfogadja.

Bánatpénzül az ajánlott ár 5%-a készpénzben, vagy letétre alkalmas értékpapirokban valamely m. kir. adóhivatalnál teendő le és a letétjegy az ajánlathoz csatolandó.

Az ivenként 1 koronás bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatot lepecsételve és következőleg címezve: „Ajánlat a kassai dohánygyárnál teljesítendő építési, vízvezetési és csatornázási munkálatokra“, legkésőbbben f. évi április hó 30-ikán délelőtt 10 óráig, a midőn a nyilvános versenytárgyalás is meg fog tartatni, az alólírt dohánygyári igazgatóságnál nyújtandók be.

Ezen feltételektől eltérő, elkészen vagy táviratilag tett, letétjegy nélkül vagy készpénzzel érkezett ajánlat figyelembe nem vétetik.

A költségvetések, tervek valamint az általános és részletes feltételek az alólírt igazgatóságnál a hivatalos órák alatt betekintheők.

Költségvetések és tervek másolása és szétküldése nem eszközöltek.

Kassa, 1907. évi március hó 27-én.

M. kir. dohánygyári igazgatóság.

A színművészek figyelmébe!

1. Ertl Bertalan: *Physiognómiai tanulmányok.* (Emberi arcisme.)
2. Dr. R. Hellbach: „*Die Kunst Schauspieler zu werden*“ és
3. Fr. Altmann: „*Die Maske des Schauspielers*“ *künnő maszkirozási című művek.* — Mind a három együttvéve **5 forintért eladó.**

Hoi? megmondja lapunk kiadóhivatala.

Kiadó: Muranyi József.

Alapított 1844.

Alapított 1844

KASSAI TAKARÉKPÉNZTÁR

a székesegyházzal szemben, (saját házában.)

cs. és kir. szab. Triesti Általános Biztosító Társaság
(Assicurazioni Generali)

Magyar Jég- és Vizontbiztosító részvénytársaság és
Első O. Általános Baleset Ellen Biztosító Társ. főügynöksége.

Takarékbetétek könyvecskére és folyó-számlára. Váltók és kisorsolt értékpapírok leszámítása, beszedése.

Kölcsönök váltóra, házra, földbirtokra, értékpapírokra és folyó-számla alakjában.

— **Értékpapírok, okmányok, ékszerek megőrzése.** —

Váltóüzletében értékpapírok, külföldi pénzek vétele és eladása tőzsdei árfolyam szerint.

Közbenjárás katonai házassági óvadékok letételénél.

Külföldi és vidéki szelvények, chequek beváltása és beszedése.

Osztálysorsjegyek eladása.

Hítellevelek és pénzáttulás bármely külföldi városba csekély díj mellett.

Safe Deposit pénzszekrények.

Postai megbízások azonnal elintéztetnek és fölvilágosítások készséggel adatnak.

KASSAI NÉPBANK R.-T.

Fő-utca 22. szám I. emelet (saját ház.)

foglalkozik bankszakmába vágó összes ügyletekkel. — Betéteket kamatoztat betétkönyvecskéik ellenében és cheque-számlán **adómentes**

=== **4%-kal** ===

a legelőnyösebb visszafizetési módokat mellett. Váltókat, kisorsolt értékpapírokat leszámítol. Folyószámlahitelt engedélyez fedezet alapján. Értékpapírokat, külföldi pénznemeket vesz és elad. Szelvényeket díjtalanul vált be. — **Felvilágosítások készséggel adatnak.**

BAUERNEBL ÉS FIA, KASSA

SÖRFÖZDE ÉS MALÁTAGYAR.

Telefon: 78. KASSA Alapított 1857.

Termeli a legjobb minőségben a következő söröket:

KIRALY SÖR === **KORONA SÖR** === **SÖTÉT BAJOR-SÖR**

Legujabb műszaki berendezéssel és mesterséges pincehűtéssel felszerelve.

Nagyobb küldemények saját jéggei hűtött sörszállító-kocsijainkban szállítanak. — A különböző minőségű sörök szállítása palackokban is történik.

Bővebb felvilágosítással, nemkülönben árjegyzékkel kívánatra a serfözde készséggel szolgál.

Royal nagyétteremben kizárólag e sörfözde söre méretek ki.

Nyomatott VITÉZ A. UT. KASSA